

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว15101   ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง รู้ได้อย่างไรว่าเกิดการเปลี่ยนแปลง
ทางเคมี (3)

ครูผู้สอน ครูธิดารัตน์ เมฆหมอก

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เผยแพร่โดย : นายวันชัย นอยวงค

นักวิชาการ สาขาวิทยาศาสตร์ภาคบังคับ สสวท.

จากชีวิตที่ศึ้นนักเรียนสังเกตเห็นสารอะไรบ้าง

ไข่น้ำส้มสายชู

จากชีวิตที่ต้นไม้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

มีฟองแก๊ส
เกิดขึ้นบริเวณ
ผิวเปลือกไข่

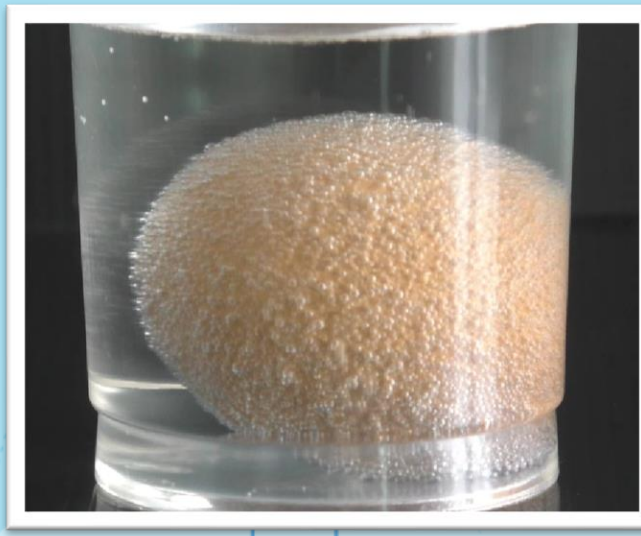

เมื่อสัมผัสบริเวณผิวเปลือกไข่ พบว่า ผิวเปลือกไข่มีลักษณะอย่างไร

ผิวเปลือกไข่มี
ลักษณะอ่อนนุ่ม

การเปลี่ยนแปลงของเปลือกไข่เป็นการ เปลี่ยนแปลงทางเคมีหรือไม่ รู้ได้อย่างไร

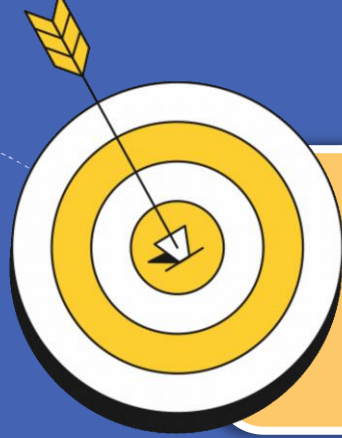

กิจกรรมที่ 1

รู้ได้อย่างไรว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

จุดประสงค์

1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงของสารเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี
2. ยกตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวัน
3. ตีความหมายข้อมูลและลงข้อสรุปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสาร

วัสดุ-อุปกรณ์

อุปกรณ์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เช่น สมาร์ทโฟน
หรือแท็บเล็ต

๘. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลการแก้ปัญหาว่ามีการเปลี่ยนแปลงของสารเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเคมีหรือไม่ สังเกตจากสิ่งใด บันทึกผล
๙. ร่วมกันอภิปรายและลงข้อสรุปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสารเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี
๑๐. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวันและร่วมกันวิเคราะห์ประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางเคมีนั้น ๆ บันทึกผล

กิจกรรม

รู้ได้อย่างไรว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

หน้าที่ 132

วิธีทำ

8. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลการแก้ปัญหาว่ามี
การเปลี่ยนแปลงของสารเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร และ
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงทาง
เคมีหรือไม่ สังเกตจากสิ่งใด บันทึกผล

วิธีทำ

9. ร่วมกันอภิปรายและลงข้อสรุปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสารเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี
10. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวัน และร่วมกันวิเคราะห์ประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางเคมีนั้น ๆ บันทึกผล

๘. ผลการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

การเปลี่ยนแปลงทางเคมี หมายถึง

.....

.....

.....

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีสังเกตได้จาก

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ผลการอภิปรายการเปลี่ยนแปลงของสารที่เกิดขึ้นจากการแก้ปัญหา

มีการเปลี่ยนแปลงของสารเกิดขึ้น คือ

.....

.....

.....

และ ☐ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี ☐ ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

เพราะ

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การเกิดสารใหม่

หน้าที่ 138

ผลการอภิปรายการเปลี่ยนแปลงของสารที่เกิดขึ้น จากผลการแก้ปัญหา

มีการเปลี่ยนแปลงของสารเกิดขึ้น คือ

ก่อนให้ความร้อนข้าวจี

- สถานะของแข็ง
- สีเหลือง
- มีกลิ่น

หลังให้ความร้อนข้าวจี

- สถานะของแข็ง
- บางส่วนมีสีน้ำตาล
- บางส่วนมีสีเหลือง
- มีกลิ่นเปลี่ยนไปจากเดิม

มีการเปลี่ยนแปลงของสารเกิดขึ้น คือ

สีและกลิ่น

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

และ ☒ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี
☐ ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

เพราะ สารมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้สารใหม่เกิดขึ้น
คือ สีและกลิ่นที่เปลี่ยนไปจากเดิม

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีสังเกตได้จากอะไรบ้าง

สี กลิ่น หรืออุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงไป
มีตะกอนเกิดขึ้น การเกิดแก๊สและควัน เป็นต้น

๑๐. ผลการสืบค้นการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง การเกิดสารใหม่

หน้าที่ 139

10. ผลการสืบค้นการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบ ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

กิจกรรมปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงในการทำกิจกรรมนักเรียน

- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวันและร่วมกันวิเคราะห์ประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางเคมีนั้น ๆ บันทึกผล

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง การทำกิจกรรม

- ครูคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำขณะนักเรียนสืบค้นข้อมูล การสังเกตที่มาของข้อมูลหรือตอบปัญหาเมื่อนักเรียนซักถาม

10. ผลการสืบค้นการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบ ในชีวิตประจำวัน

.....

.....

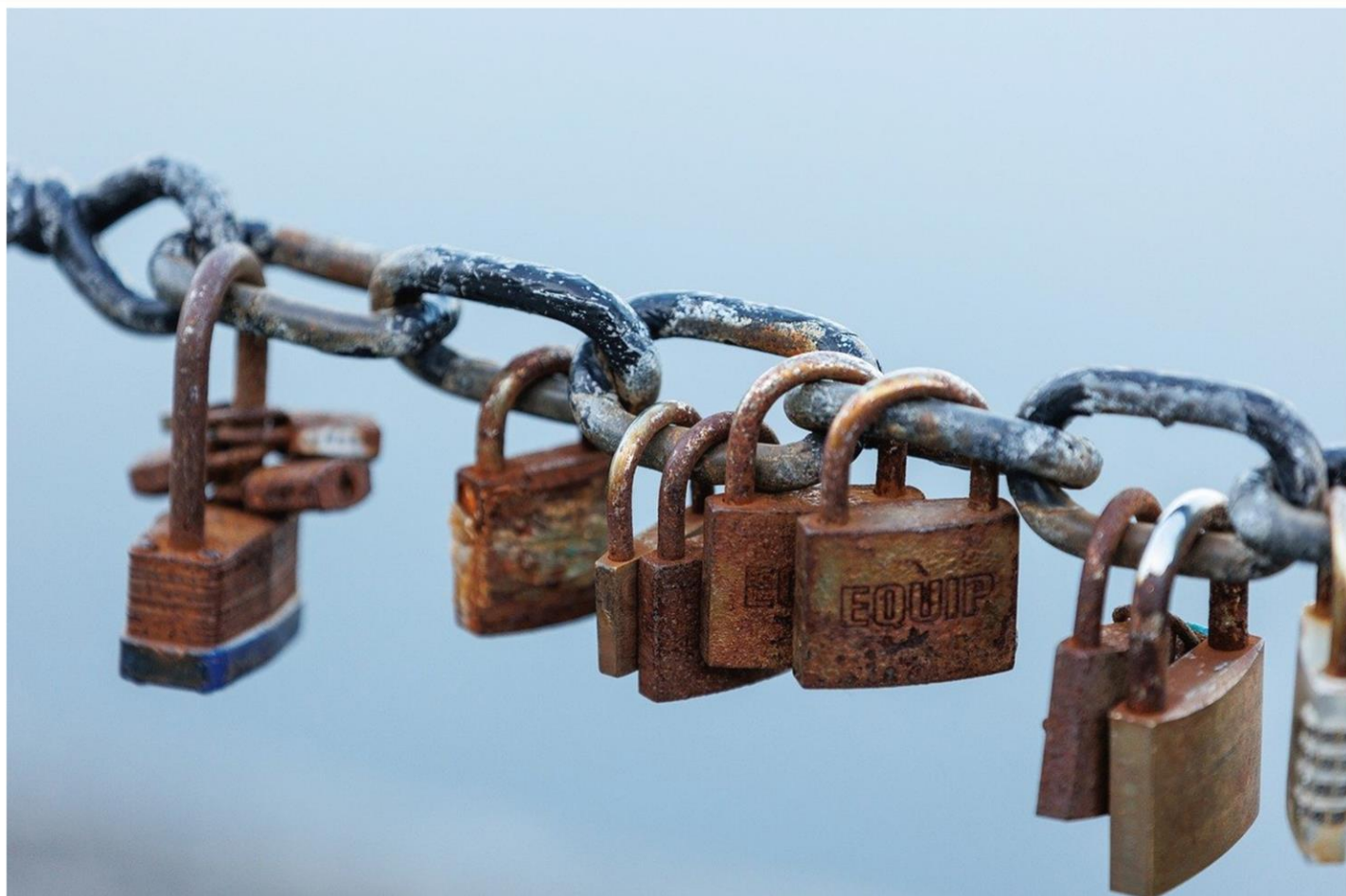
แหล่งที่มาของข้อมูล

.....

.....

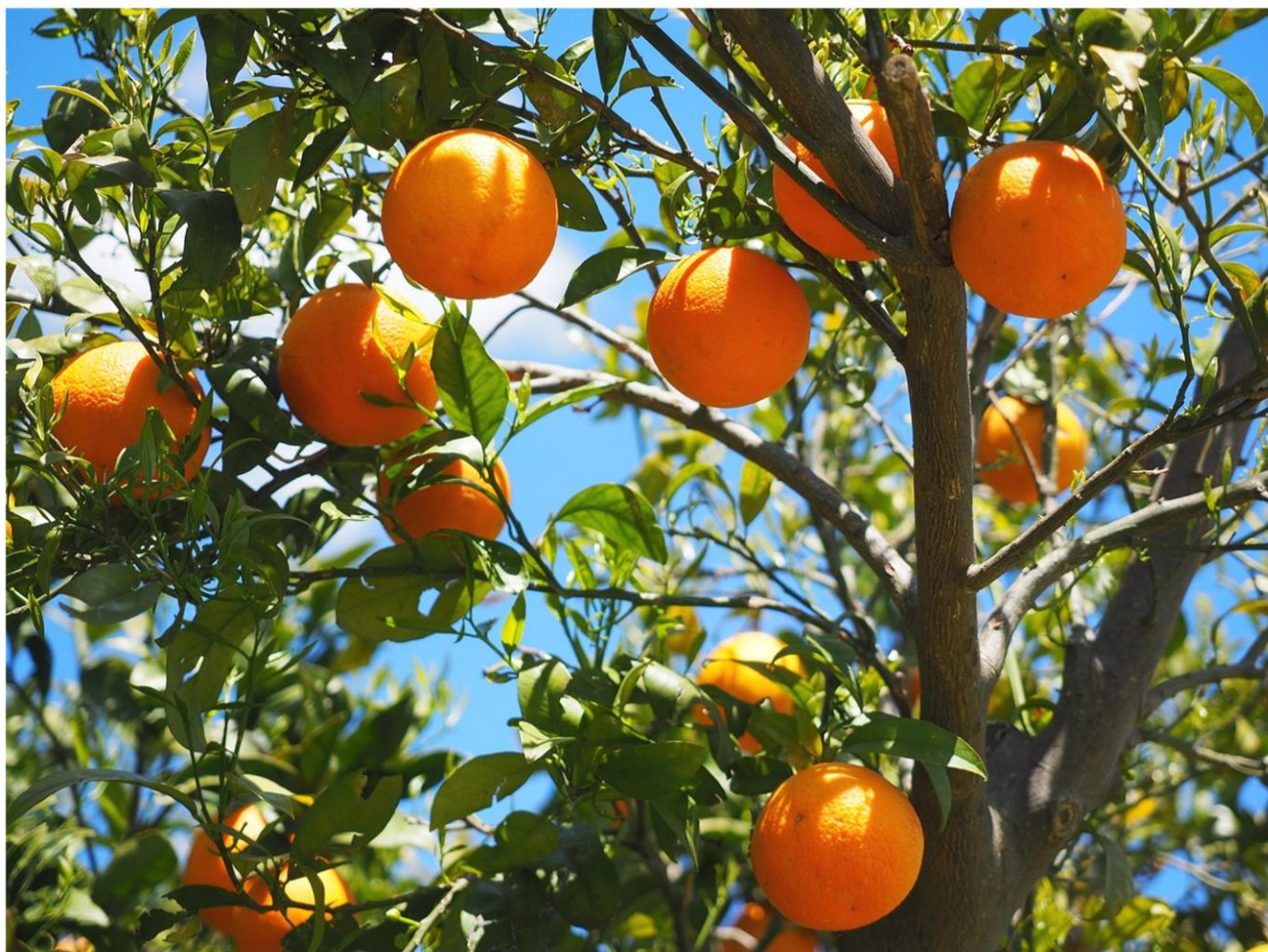

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบในชีวิตประจำวัน

การเกิดสนิม

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบในชีวิตประจำวัน

การสุกของผลไม้

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบในชีวิตประจำวัน

การเผาไหม้

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีของสารที่พบในชีวิตประจำวัน

การเปลี่ยนสี
ของใบไม้

คำถามหลังจากทำกิจกรรม

๑. การเปลี่ยนแปลงทางเคมีมีสารใหม่เกิดขึ้นทุกครั้งหรือไม่ สังเกตได้จากอะไรบ้าง

---

๒. การเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง

---

๓. จากกิจกรรมนี้ สรุปได้ว่าอย่างไร

ใบงาน

เรื่อง การเกิดสารใหม่

หน้าที่ 140

คำถามหลังจากทำกิจกรรม

1. การเปลี่ยนแปลงทางเคมีมีสารใหม่เกิดขึ้นทุกครั้งหรือไม่
สังเกตได้จากอะไรบ้าง
2. การเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง
ยกตัวอย่าง
3. จากกิจกรรมนี้ สรุปได้ว่าอย่างไร

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีมีสารใหม่เกิดขึ้นทุกครั้งหรือไม่
สังเกตได้จากอะไรบ้าง

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีจะมีสารใหม่เกิดขึ้นทุกครั้ง สังเกตได้จาก
สี กลิ่น ตะกอน ความฟองแก๊ส และอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงไป

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีในชีวิตประจำวันมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่าง

การเผาไหม้ การเปลี่ยนสีของใบไม้ การเกิดสนิมเหล็ก
การสุกของผลไม้ เป็นต้น

จากกิจกรรมนี้ สรุปได้ว่าอย่างไร

การเปลี่ยนแปลงทางเคมี สามารถสังเกตได้จาก **กลิ่นที่เปลี่ยนไปจากเดิม**
มีตะกอน มีควัน มีฟองแก๊สเกิดขึ้นและอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงไป

ซึ่งเป็นสารใหม่ที่มีสมบัติแตกต่างจากสารเดิม การเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง
ในชีวิตประจำวันเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

สิ่งที่ฉันได้ทำ

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้			สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. ระบุปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้				☐
๒. หาวิธีแก้ปัญหาที่หลากหลายและตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล				☐
๓. ลงมือแก้ปัญหาและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการแก้ปัญหา				☐
๔. ยอมรับคำอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีของเพื่อนที่มีหลักฐานสนับสนุน				☐
๕. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเคมีจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ				☐

ให้นักเรียนทำ
แบบประเมินตนเอง

หน้าที่ 141

สรุปกิจกรรม

การเปลี่ยนแปลงทางเคมีหรือการเกิดปฏิกิริยาเคมี
ทำให้มีสารใหม่เกิดขึ้นและสมบัติของสาร
จะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การเปลี่ยนแปลง
หลายอย่างในชีวิตประจำวัน
เป็นการเปลี่ยนแปลงทางเคมี

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ผันกลับได้และผันกลับไม่ได้
เป็นอย่างไร (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. **ใบงาน** เรื่อง การเปลี่ยนแปลงที่ผันกลับได้
และผันกลับไม่ได้
2. อุปกรณ์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต เช่น สมาร์ทโฟน
หรือแท็บเล็ต

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

